

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118218279
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118218279.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: Generali Poistovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 709 332, právne zastúpeného: SD LEGAL, s.r.o., so sídlom Žriedlova 3, 040 01 Košice, IČO: 51 717 395, proti žalovanému: I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX I., právne zastúpenému: Mgr. Marcel Kandrik, advokát so sídlom Grešova 7, 080 01 Prešov, v konaní, o zaplatenie 13.991,39 eura s prísl. o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14C/55/2018-206 zo dňa 04.09.2020, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„ I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.098,70 EUR spolu s 5 % - tným ročným úrokom z omeškania od 21.12.2018 do zaplatenia, v lehote do 60 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,
II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietá,
III. náhradu trov konania stranám sporu nepriznáva.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca svojou žalobou žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 13.991,39 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od podania žaloby do zaplatenia a nahradiť trovy konania.

Ďalej uviedol, že žalobca uhradil z titulu predmetnej dopravnej nehody poistné plnenia v celkovej výške 13.991,39 eura. Taktiež bolo preukázané, že žalovaný viedol v čase dopravnej nehody motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, keď mu bola zistená hodnota 0,16 mg/l. Tieto skutočnosti strany sporu žiadnym spôsobom nerozporovali.

Poukázal na to, že v danom prípade výška doposiaľ vyplateného poistného plnenia predstavuje cca 14.000,- eur a voči žalovanému bol taktiež uplatnený nárok z titulu straty na zárobku a vo výške 16.279,88 eura a náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur.

Konštatoval, že prípadné uplatnenie ďalších nárokov nie je vylúčené a v prípade pokiaľ by boli vyplatené nejaké ďalšie nároky, je pravdepodobné, že žalobca si bude uplatňovať opätovne nárok na náhradu vyplatených plnení (regres).

Za dôležité považoval to, že alkohol, ktorý bol zistený v krvi žalovaného skutočne predstavoval iba minimálnu hodnotu, tzv. zostatkový alkohol v rozsahu 0,16 mg/l (0,33 promile). Stotožnil sa s vyjadrením právneho zástupcu žalovaného, že takýto objem alkoholu v krvi žalovaného s veľkou pravdepodobnosťou nemohol ovplyvniť jeho rozpoznávacie schopnosti. Žalovaný sa taktiež vyjadril, že

svoju úlohu mohlo zohrať aj oslnenie poškodeného motocyklistu slnkom, ktorý neskoro, resp. vôbec nezbadal vozidlo žalovaného, ktoré už, minimálne čiastočne, stálo v protismere.

Pokiaľ sa týka majetkových pomerov žalovaného, ktorý je ženatý, má jedno dieťa a žije spolu s manželkou v podnájme, pričom žalovaný dokladoval, že iba za podnájmom platí 450,- eur mesačne, taktiež s manželkou splácajú úvery v celkovej hodnote vyše 300,- eur a samozrejme majú aj výdavky na bežné potreby, hlavne stravu, ošatenie, hygienu a podobne. Z výsluchu žalovaného taktiež vyplynulo, že prispieva cca sumou 50,- eur mesačne pre svojho mladšieho brata, keďže žalovaný spolu s ďalšími súrodencami vyrastali sami potom, čo ich rodičia opustili. Žalovaný, ktorý pracuje ako živnostník, ktorý vykonáva čistiace práce (prípravu motorových vozidiel na predaj) pre spoločnosť A. zdokladoval svoj príjem predložením daňových priznaní a jeho príjem predstavuje mesačne cca 900,- eur, z ktorého musí uhrádzať samozrejme odvody a má samozrejme aj ďalšie bežné výdavky.

Dospel k záveru, že po zohľadnení všetkých týchto kritérií nie je primerané uplatnenie regresného nároku vo výške 100 % a za primerané považoval uplatnenie regresu vo výške 15% celkovo vyplateného poistného plnenia, keďže mal za to, že takáto výška regresu je primeraná s ohľadom na jeho výchovný účel a taktiež zásadným spôsobom existenčne neohrozí žalovaného, resp. jeho rodinu.

Z týchto dôvodov uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 2.098,70 eura (15 % zo žalovanej sumy 13.991,39 eura) spolu s príslušným zákonným úrokom z omeškania odo dňa podania žaloby, t.j. od 21.12.2018 do zaplatenia, keďže žalobca preukázal, že pred podaním žaloby vyzýval žalovaného na úhradu regresných nárokov, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2; § 262 ods. 1, 2 a § 257 Civilného sporového poriadku. Konštatoval, že v konaní bol síce pomerne úspešnejší žalovaný, avšak prejednávaná vec predstavuje špecifickú situáciu, ktorú je potrebné vyhodnotiť ako prípad hodný osobitného zreteľa, a to s poukazom na to, že zo zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva možnosť pre poisťovateľa uplatniť 100 % regresný nárok v prípade, pokiaľ vinník nehody viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, bez ohľadu na množstvo tejto návykovej látky, resp. výšku vyplateného poistného plnenia. Žalobca si teda mohol uplatniť celú sumu vyplatených poistných plnení, ktorú však súd korigoval s poukazom na zásadu primeranosti vyplývajúcu z § 826 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na uvedené preto úspešnejšiemu žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu neprimerane nízko priznanej regresnej náhrady. Bol toho názoru, že náhrada vo výške 15 % z uplatneného nároku reálne vyplatenej škody nemá preventívny ani výchovný účel na žalovaného voči ktorému je uplatnený regres, práve naopak, povzbudzuje ho k nezodpovednosti a k ľahostajnosti voči dodržiavaniu pravidiel aj do budúcnosti. Bol toho názoru, že nemožno predmetné rozhodnutie opierať o právne predpisy z rokov 1967, resp. 1983, keďže spoločenská a ekonomická situácia v čase vydania uvedených právnych noriem bola diametrálne odlišná od dnešnej situácie. Poukázal na skutočnosť, že dopravná nehoda bola žalovaným spôsobená pod vplyvom alkoholu. Tvrdenie žalovaného, že išlo iba o zbytkový alkohol sú iba jeho procesnou, ničím nepreukázanou obranou. V každom prípade je nesporne preukázané, že žalovaný v čase nehody bol pod vplyvom alkoholu a poškodenému pánovi L. spôsobil vážne zranenia (život ohrozujúce zranenie - zlomeninu stehennej kosti) a bol mu právoplatne uložený v zásade aj prísny trest odňatia slobody v trvaní jeden rok s podmieneným odkladom na 2 roky a dokonca trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní až troch rokov. Pri posúdení veci je taktiež potrebné brať do úvahy, čo však súd prvej inštancie neurobil, že žalovaný bol odsúdený za spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví podľa § 157 Trestného zákona, a to v druhom odseku, t.j. v kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu ublíženia na zdraví.

Bol toho názoru, že pri hodnotení osobných a majetkových pomerov žalovaného nemožno prihliadať na záväzky, ktoré síce žalovaný, resp. jeho manželka spláca, avšak nie sú jeho vlastnými záväzkami, ale záväzkami iných tretích osôb.

Namietal použitie ustanovenia § 826 Občianskeho zákonníka na predmetnú právnu vec, ako to podľa nášho názoru nesprávne vykonal súd prvej inštancie, a to z dôvodu, že podľa jeho názoru je potrebné vec právne posúdiť podľa ustanovenia § 12 ods. 1, písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý je lex specialis voči Občianskemu zákonníku a je potrebné preto aplikovať ustanovenia osobitného zákona, a nie všeobecného právneho predpisu (Občianskeho zákonníka), ako to nesprávne vykonal súd.

Z uvedených dôvodov bol toho názoru, že je dôvodné priznať žalobcovi nárok na regres voči žalovanému v plnom rozsahu žalovanej sumy a taktiež mu priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.991,39 eura spolu s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne odo dňa 21.12.2018 až do zaplatenia, v lehote do 3

dní od právoplatnosti rozsudku a priznať mu voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci. Za predpokladu, že odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným nezmení napádaný rozsudok navrhól, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výrokov I., II. a III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný. Namietal, že súd nesprávne právne posúdil otázku zodpovednosti za výsledok konania vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania, aplikujúce nesprávne ust. § 257 namiesto aplikácie ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ktoré podľa žalovaného dopadá na procesný výsledok sporu v konaní pred súdom prvej inštancie aj za situácie, že žalobca vedomý si svojej zodpovednosti za výsledok sporu bez posúdenia všetkých okolností vzniku škody a pomerov na strane škodcu, pristúpil k uplatneniu 100 % náhrady vyplatených plnení. Žalobca bol úspešný v rozsahu 15 %, čo súčasne znamená úspech žalovaného v rozsahu 85 %. Preto má žalovaný voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu rozdielu, t.j. 70 %. Navrhól, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 % a žalovanému priznal aj náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že je presvedčený, že súd prvej inštancie v dostatočnej miere reflektoval na aktuálnu a modernú justičnú prax, rovnako tak aj na závery publikovaného nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 377/2018. Zásadnou funkciou poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ochrana poisteného s poukazom vyššie riziko vzniku škody a poistený za tým účelom platí poisťné a v prípade vzniku škody poisťovateľ vyplatí poisťné plnenie. Okolnosti vzniku dopravnej nehody tak ako ich vyhodnotil súd prvej inštancie v spojení so sociálno-ekonomickou situáciou žalovaného, ale aj jeho ťažkou rodinnou situáciou (vyrastal bez rodičov, dodnes sa stará, aj keď nepriamo o mladšieho súrodenca), považuje žalovaný za objektívne. Námietky žalobcu ohľadom priestupkovej minulosti žalovaného, alebo jeho úverových vzťahov vníma žalovaný ako účelové. Priestupková minulosť žalovaného už bola predmetom posudzovania trestného súdu pri výmere trestu. Tieto okolnosti súd v rámci trestného konania musel vziať do úvahy. Žalovaný bol za svoje protiprávne konania už právoplatne odsúdený v trestnom konaní. Bolo by krajne nespravodlivé a v rozpore so zásadou ne bis in idem, aby mu malo byť opakovane pričítané na ťarchu, že v minulosti sa mal dopustiť dopravných priestupkov. Žalovanému už bol trest uložený a účelom regresnej náhrady nemá byť likvidácia žalovaného, teda jeho opätovné trestanie. Samotná výška regresnej náhrady v sume 2.098,- eur pri jeho súčasnej príjmovej situácii a výdavkoch na rodinu pri starostlivosti o maloleté dieťa, je pre žalovaného dostatočným mementom a poučením. Konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku o trovách konania, považuje za zákonný, náležité odôvodnený a vecne správny.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že je toho názoru, že výklad žalovaného, ktorý namietal opakované „použitie“ predchádzajúcich potrestaní žalovaného v priestupkovom konaní za protizákonné, je nesprávny. Žalovaný argumentuje tým, že predchádzajúce potrestania žalovaného v priestupkovom konaní už raz bolo vzaté do úvahy pri ukladaní trestu v rámci trestného konania a na žalobcom poukazované potrestania žalovaného v priestupkovom (správnom) konaní toto žalovaný hodnotí ako porušenie zásady ne bis in idem re. Tento výklad nemá oporu v zákone, keďže toto konanie je civilné, pričom odsúdenie páchatel'a v trestnom konaní a uplatnenie nároku na regres v civilnom konaní nie sú totožné veci a nevzťahuje sa na nich preto zásada ne bis in idem re. Uzavrel, že uloženie povinnosti regresu v rozsahu 15 % opakovanému páchatel'ovi priestupkov aj na úseku dopravy nemá dostatočný výchovný efekt na žalovaného, keďže ho nemotivuje k sociálne žiadúcemu správaniu. Samotná skutočnosť, že bol žalobca odsúdený v trestnom konaní neznamená, že žalobcovi nemá byť priznané uplatnené právo regresu tak, ako bolo zažalované. Uzavrel, že je toho názoru, že je dôvodné priznať žalobcovi nárok na regres voči žalovanému v plnom rozsahu žalovanej sumy a taktiež mu priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca pripojil a upriamil pozornosť na rozhodnutie vo veciach obchodných č. 65 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdu SR č. 4/2020 (uznesenie NS SR sp.zn. 4Obdo/84/2019 zo dňa 11.12.2019).

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu ani žalovaného nie je dôvodné.

7. Žalobca síce upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozhodnutie č. 64 uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR č. 4/2020 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obdo/84/2018 zo dňa 11. decembra 2019).

Odvolací súd v ďalšom poukazuje na to, že za ústavne akceptovateľnú možno považovať úvahu najvyššieho súdu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel, a nie likvidačný účel, a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody.

Vzhľadom na uvedené primeranosť náhrady možno podľa názoru ústavného súdu ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil.

Podľa názoru ústavného súdu až posúdením týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Aplikácia dvoch komponentov - výšky plnenia a miery jej percentuálneho zníženia a okolností, za ktorých došlo ku škode - nie je dostatočným podkladom pre záver o primeranosti regresnej náhrady.

Je nevyhnutné aplikovať súčasne aj tretí komponent, t. j. konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, lebo len tak možno dosiahnuť účel regresnej náhrady. Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný (odstrašujúci) účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka - keď nenaplní svoj účel a na druhej strane, aby ? nebola (ekonomicky) likvidačná.

Nad rámec veci ústavný súd dodáva, že v závislosti od konkrétnych okolností by bolo ústavne akceptovateľné aplikovať aj podporné komponenty, prípadne modifikované postupy pri určení primeranej regresnej náhrady ? napr. zohľadnenie priemernej prípadne minimálnej mzdy v hospodárstve v prípade nemožnosti riadneho zistenia pomerov, kontumačné určenie výšky regresnej náhrady (t.j. bez ohľadu na pomery toho, kto škodu spôsobil) pri zjavne špekulatívnom a zneužívajúcom prístupe pri preukazovaní svojich pomerov tým, kto škodu spôsobil.

V prerokúvanom prípade je zjavné, že najvyšší súd v spojení s krajským súdom aplikoval len dva komponenty - celkovú sumu vyplatenej náhrady (a jej percentuálne zníženie) a okolnosti, za ktorých ku škode došlo.

Najvyšší súd všeobecne poukázal aj na potrebu zohľadniť osobné, zárobkové a majetkové pomery poisteného - konkrétne ich však v prejednávanej veci neaplikoval. Za uvedených okolností preto ústavný súd považoval právny záver najvyššieho súdu o primeranosti regresnej náhrady za arbitrárny (svojoľný) a tiež za zjavne neodôvodnený, keďže najvyšší súd nevysvetlil, ako vyhodnotil osobné, zárobkové a majetkové pomery sťažovateľa, hoci ich považoval za relevantné. (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 377/2018-52 zo dňa 31. januára 2019.)

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom, sp. zn. 4Obdo/84/2018 zo dňa 11. decembra 2019, vyslovil, že súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy nároku uplatneného poisťovateľom voči poistníkovi resp. poistenému v zmysle uvedeného ustanovenia je v súlade so všeobecnou právnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. Jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona aj pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poistných plnení, je v zmysle uvedeného ustanovenia poisťovateľ.

Ratio decidentí tohto rozsudku NS SR sa nevyrovnáva s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 377/2018-52 zo dňa 31. januára 2019.

Ústavný súd Slovenskej republiky v ďalšom náleze sp.zn. III. ÚS 90/2021-36 zo dňa 30. novembra 2021 okrem iného uviedol že, Ústavný súd sa v prvom rade nemôže stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12, je poisťovateľ, nie súd. Uvedený prístup jednoznačne naráža na garancie doktrínálne zakotvené v namietaných referenčných normách. Taký výklad ustanovenia § 12 ods. 1 písm. g) zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by neumožňoval preskúmať správnosť postupu poisťovne, by nebol spravodlivý, pretože by bolo celkom na úvahe poisťovne, akú sumu uplatní, či zohľadní alebo nezohľadní napr. eventuálne spoluzavinenie, resp. iné relevantné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ústavný súd k uvedenému dodáva, že je to práve otázka proporcionality, ktorú je potrebné skúmať zo strany všeobecného súdnictva, pričom uplatnenie regresu jednoznačne musí byť zo strany poisťovateľa

riadne zdôvodnené. Povinnosťou účastníkov právneho vzťahu je dodržiavať zákonné a zmluvné záväzky, no súčasne musia všetci zainteresovaní konať fair. Pokiaľ mierne oneskorenie nespôsobí žiaden negatívny následok a k danej situácii pristúpia dôvody hodné osobitného zreteľa (nevedomosť o škode, vážne zranenie manželky a jej následné onkologické ochorenie, akútne starosti s tým spojené), nesmie ich súd opomenúť. Právo v sebe musí mať aj aspekt empatie, pričom priznávanie obdobných nárokov ako v posudzovanej veci môže často narážať na samú podstatu dobrých mravov.

Smerom k regresnému nároku bolo preto napádané rozhodnutie v spojení s rozsudkom okresného súdu z pohľadu ústavného súdu ústavne neudržateľne interpretované, pričom odôvodnenosť priznania, a teda logicky aj výška regresu, sa ústavnému súdu zdá ako neadekvátne a neproporcionálna. Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd pri odôvodňovaní svojho napadnutého rozsudku postupoval nedôsledne, formalisticky, v dôsledku čoho došlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľov. Týmto nálezom Ústavný súd Slovenskej republiky reagoval aj na uvedený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/84/2018 zo dňa 11. decembra 2019 (pozri bod 4 nálezu).

8. So zreteľom na ustálenú rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, odvolací súd sa prikláňa k prezentovaným názorom Ústavného súdu SR a rešpektujúc doktrínu legitímneho očakávania sa podľa ust. § 393 ods. 3 CSP odkláňa od rozhodnutia č. 64 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR č. 4/2020, ktoré nezohľadňuje fair trail proces podľa Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Iný výklad ustanovenia § 12 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by neumožňoval preskúmať správnosť postupu poisťovne, by nebol spravodlivý, pretože by bolo celkom na úvahe poisťovne, akú sumu uplatní, či zohľadní alebo nezohľadní napr. eventuálne spoluzavinenie, resp. iné relevantné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Navyše poisťovní ako zainteresovanému subjektu nesvedčí právomoc rozhodovať o svojom vlastnom nároku čo do jeho základu a čo do jeho výšky.

9. Odvolací súd sa domnieva, že je mimoriadne dôležité vzhladnúť práve k podpore výkladu dotknutej referenčnej normy ústavne akceptovateľným spôsobom, tak ako to v naratívne svojich rozhodnutí viackrát už vysvetlil Ústavný súd SR a práve uvádzaný rozsudok Najvyššieho súdu SR takýto výklad nepodporil. Výklad práva (navyše v tejto veci sa jedná o spotrebiteľskú vec, totižto právo uplatnené má pôvod v zmluve o PZP) nemá klásť dôraz na zamedzenie prístupu k spravodlivosti, alebo jej odmietnutiu, ale k uskutočneniu spravodlivého usporiadania pomerov medzi stranami sporu tak, aby došlo k naplneniu zmyslu a cieľa súdneho konania (pozri čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, článok 1, 2, 3 CSP a § 4 Občianskeho zákonníka).

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 Ústavy v spojení s čl. 51 Ústavy).

Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto (všeobecné) súdy majú poskytovať v civilnom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

10. Krajský súd v Prešove práve pre výsledok konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky nepovažoval za opodstatnené konanie prerušiť a podať Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku postupom podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP.

11. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden dôvod preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

12. Zo správne ustáleného skutkového stavu nebolo sporné, že žalobca ako poisťovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, uhradil z titulu predmetnej dopravnej nehody poistné plnenia v celkovej výške 13.991,39 eura. Taktiež bolo preukázané, že žalovaný viedol v čase dopravnej nehody motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, keď mu bola zistená hodnota 0,16 mg/l. Výška doposiaľ vyplateného poistného plnenia predstavuje cca 13.991,39 eura.

13. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci sa jedná o ojedinelý prípad a poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 377/2018 zo dňa 31.01.2019 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 90/2021 zo dňa 30.11.2021, je toho názoru, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak sa zaoberal okolnosťami za ktorých škoda vznikla, skúmal osobné, zárobkové a majetkové pomery toho, kto škodu spôsobil a dospel k záveru, že v takomto prípade je výška uplatnenej regresnej náhrady neprimeraná.

14. Zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nárok poisťovateľa na náhradu poistného plnenia upravuje v § 12 ods. 1 písm. a), pričom poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak škoda bola spôsobená úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky.

15. Vychádzajúc zo záverov Ústavného súdu SR vo vyššie uvedených nálezoch je zrejmé, že otázka výšky sumy, ktorá bude zo strany žalovaného vyplatená žalobcovi titulom vyplatenej sumy, musí byť ustálená s ohľadom na to, či ide o sumu konečnú alebo ide iba o jednu z vyplatených súm. Zo skutkového stavu bolo zistené, že voči žalovanému bol tiež uplatnený nárok z titulu straty na zárobku poškodeného predmetnou dopravnou nehodou vo výške 16.279,88 eura a náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur.

16. Nepochybne aj túto skutočnosť je nutné zohľadniť pri stanovení výšky primeranej náhrady vyplatenej sumy. Zo záveru Ústavného súdu je nepochybné, že žalovaný je povinný vo forme regresnej náhrady platiť žalobcovi náhradu vyplatenej sumy tak, aby táto regresná náhrada mala výchovný účinok a zo slovného spojenia, „aby nebola príliš nízka“ je zrejmé, že určitú časť vyplatenej náhrady je povinný titulom regresu žalobcovi uhradiť. Na druhej strane je nutné, aby táto regresná náhrada nebola ekonomicky likvidačná. V danom prípade je nutné, aby žalovaný aj po plnení v prospech žalobcu mal zabezpečenú dôstojnú životnú úroveň tak, aby mal dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie základných životných potrieb seba ako aj svojej rodiny, teda osôb, ktoré sú odkázané výživou na jeho príjem. Je zrejmé, že túto sumu je nutné ustáliť tak, aby zahŕňala mesačné náklady na stravu, bývanie a ostatné výdavky - oblečenie, hygiena, bežné potreby, ako aj určitú finančnú rezervu pre použitie v mimoriadnych situáciách. Právo každého občana na zabezpečenie dôstojnej životnej úrovne je právom, ktoré je v súlade s Ústavou, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky i medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná ako aj s právom Európskej únie. Preto je v danej veci nutné vychádzať z možností a schopností žalovaného pokiaľ sa týka jeho dosiahnutia príjmu, ako aj z nutnosti jeho nevyhnutných výdavkov v súvislosti so zabezpečením jeho výživy, tak aby mal zachované právo na dôstojný život.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že priemerný mesačný príjem žalovaného ako živnostníka je 904,- eur, pričom výška odvodovej povinnosti žalovaného predstavuje sumu 158,11 eura na sociálne poistenie a 66,- eur na zdravotné poistenie. Žalovaný je ženatý a s manželkou vychovávajú syna, ktorý chodí do škôlky. Manželka pracuje ako zdravotná sestra v nemocnici. Žalovaný spolu so svojou rodinou žije v podnájme, pričom výška podnájmu je 450,- eur a ďalej spláca dva dlhodobé úvery, a to spoločnosti Tesco finančné služby mesačnú splátku 155,06 eura a Slovenskej sporiteľni mesačnú splátku 163,43 eura. Taktiež platí škôlku, stravu, hygienické potreby, cestovné a podobne. Zároveň uviedol, že prispieva mladšiemu bratovi sumou okolo 50,- eur mesačne, keďže sú traja súrodenci a rodičia ich opustili.

18. Vzhľadom na zistené sociálne pomery žalovaného odvolací súd dospel k záveru, že nie je v silách žalovaného za súčasnej situácie a za stavu jeho súčasných príjmov a výdavkov zaplatiť žalobcovi sumu vyššiu než akú súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť, čo predstavuje 15 % uplatnenej sumy žalobcom. Odvolací súd preto ustálenie sumy 2.098,70 eura súdom prvej inštancie považoval za správne.

19. Odvolací súd je toho názoru, že v prípade vyššie stanovenej sumy by žalovaný nebol schopný zabezpečiť dôstojné životné podmienky pre svoj život, čo je nepochybne v rozpore so zásadami, ku ktorým sa Slovenská republika hlási a medzi ktoré patrí aj ústavná garancia práva na dôstojnú životnú úroveň. V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že žalobca ako poisťovacia spoločnosť na základe zákona musí kryť zvýšené riziko škôd, ktoré sú spôsobené pri prevádzke motorového vozidla, a to aj v

prípade, ak dôjde k situácii ako to bolo v tomto prípade, že škoda je spôsobená pod vplyvom alkoholu. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno za jednotlivé „skratové konania“ sankcionovať škodcu počas trvania prakticky celého jeho aktívneho života tým, že by v neprimeranej miere znášal následky svojho neuváženeho konania, ktoré bolo v rozpore s právnym predpisom, a za ktoré bol aj právoplatne odsúdený a svoj trest vykonal.

20. Pokiaľ sa týka odvolacích námietok žalovaného odvolací súd uvádza, že na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. Odvolací súd poukazuje na to, že v týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. V danom prípade však aj podľa názoru odvolacieho súdu ide o špecifický prípad vzhľadom na sociálnoekonomickú situáciu žalobcu, ako aj na skutočnosť, že nemusí ísť o konečnú sumu a nezanedbateľné v danom prípade bolo, že žalovaný síce spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu, ale išlo len o zostatkový alkohol v krvi žalovaného predstavujúci iba minimálnu hodnotu v rozsahu 0,16 mg/l (0,33 promile), a preto podľa názoru odvolacieho súdu postupoval súd prvej inštancie správne, ak žalobcovi ani žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca ani žalovaný v odvolacom konaní úspech nemali, a preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

23. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).